

מסורת הש"ס

(א) מכות יד: שבעות י"ג
(ב) דפוס י"ה, א' מכות
יד. וזכר: לג' (ד) [נשלח]
ט: א' (ה) [נשלח מ.ו.]
(ו) [נשלח מ.ו.] (ז) [נשלח מ.ו.]
(ח) [נשלח מ.ו.] (ט) [נשלח מ.ו.]
(י) [נשלח מ.ו.] (יא) [נשלח מ.ו.]
(יב) [נשלח מ.ו.] (יג) [נשלח מ.ו.]
(יד) [נשלח מ.ו.] (טו) [נשלח מ.ו.]
(טז) [נשלח מ.ו.] (יז) [נשלח מ.ו.]
(יח) [נשלח מ.ו.] (יט) [נשלח מ.ו.]
(כ) [נשלח מ.ו.] (כא) [נשלח מ.ו.]
(כב) [נשלח מ.ו.] (כג) [נשלח מ.ו.]
(כד) [נשלח מ.ו.] (כה) [נשלח מ.ו.]
(כו) [נשלח מ.ו.] (כז) [נשלח מ.ו.]
(כח) [נשלח מ.ו.] (כט) [נשלח מ.ו.]
(ל) [נשלח מ.ו.]

תורה אור השלם

1. ושלש יום ושלש
ימים תשב בדמי טהרה
בכל קדש לא תגע ואל
המקדש לא תבא עד
מלאת ימי טהרה:

ויקרא יב
2. וכל אשר יפול עליו
מקום במוט וטמא מקל
כלי עץ או בגד או עור
או שק כל כלי אשר
יעשה מלאכה בהם
במים יובא וטמא עד
הקרב וטהר:

ויקרא יא לב

הגהות הב"ח

(א) גמ' מכל נפקא
דחגיגה בל קדש:
(ב) רש"י ד"ה ויטהר וי'
טבול יום אורח לטומאת
לדמה כסדר:

תוס' חד מקבאי

ת"ר איזהו פצוע דכא כל
שנפצעו ביצים שלו
ואפילו א' מהם ואפילו
נמוקו ואפילו חסרו אריי'
בנו של ר' יוחנן בן ברוקה
משמעו מפי חכמים בדרם
ביבנה כל שאין לו אלא
ביצה א' אינו אלא כסדר
חמה וכשר והלכתא כ"ח
ישמעאל והלכתא כ"ח
דאמר אפילו אחת מהן
דלא פליגי אהרדי כלל
ואיתא להא [ואיתא להא]
אם נפצע א' מהם פסול
ואם נטלה א' מהם כשר
מיד דהוי אכלית שאם
נטלו הכליות כשרה ואם
לקחה בכליות א' טריפה:

מוסף רש"י

לרבות התרומה.
שסוקה לטבול יום, כגון
יולדת מימי טוהר שלה
שהיא טבולת יום ארוך.
שאלו לה הערב שמש עד
מלאת ימייה שמביאה למחר
כפרתה (שבוטות ו').
משעטנלה לסוף ימי
טומאה עד מלאת ימי
טהרה שלה טבול יום ארוך
היא, שהיא אינה ראויה
להניח כפרה עד יום
שמונים ואחד, אלא לא
היא הערב שמש דלה עד
שקיעת החמה דשמונים
(פסחים ד').

והכתיב בכל קדש לא תגע. זההיא פרשתא ואמר מר במסכת מכות
(דף יד:) בכל קדש לרבות התרומה דאסורה זה כל ימי טוהר שהיא
טבולת יום (י) לטומאת לידתה: וטלפת קראי כפרומה. בקדשים
לא יאכל עד אשר יטהרה ואוקימנא לעיל מיניה כפרומה הכתוב מדבר

דבר השואר צורעו של אהרן וזא
השמש וטהר עד מלאת ימי טהרה:
לא ידענא במאי. אחיהו היא גמר
טהרתו דעל כרחק גמר טהרה
משמע: ה"מ היכא דלאו בר כפרה
דהא כולה ענינא בצעל ד' ראיות
ומלורע מוסגר וטמא שרץ ומת
משמעי: **כצד רחמנא עד מלאת.**
דאפי' יולדת דבת כפרה היא טהורה

בהערב שמש: **והאי עד אשר יטהר**
עד דמייתי כפרה. ועל כרחק בקודש
מוקמת לה דהא כתיב קרא אחרינא
או שק כל כלי אשר
יעשה מלאכה בהם
במים יובא וטמא עד
הקרב וטהר: **פרי קראי.** עד אשר יטהר
וכפר עליה וטהרה בקדשים למה לי
לאשמועינן דעד דמייתי כפרה:

מרוצה טומאה. שמיים יום לאכילת
תרומה וקדשים: יולדת הותרה
מכללה שראוה דס וטהרה לבעלה
אבל זו לא הותר מכללו דכל כמה דלא
פסיק טמא: **במים יובא וטמא עד**
הערב. ע"כ לתרומה איירי מדבצי
הערב שמש למה לי תיפוק לי מוצא
השמש וטהר: **לנגיעה.** דקרא דלעיל

באכילה משמעי כדכתיב (ויקרא כג)
ואחר יאכל מן הקדשים והאי קרא
כללים משמעי נגיעה צעלמא היא
ואשמעינן כלי ויה"ה לאדם טבול יום
לא יגע בתרומה: **וטמא.** במים
יובא וטמא אף לאחר ביאת המים
ביבנה כל שאין לו אלא
ביצה א' אינו אלא כסדר
חמה וכשר והלכתא כ"ח
ישמעאל והלכתא כ"ח
דאמר אפילו אחת מהן
דלא פליגי אהרדי כלל
ואיתא להא [ואיתא להא]
אם נפצע א' מהם פסול
ואם נטלה א' מהם כשר
מיד דהוי אכלית שאם
נטלו הכליות כשרה ואם
לקחה בכליות א' טריפה:

ואי צעית אימא נגיעה דתרומה.
לעצול יום מהכא נפקא דמתיא צלל
קדש לא תגע אזהרה לאוכל שלא תאכל
בתרומה כל זמן שהיא טבולת יום
ארוך: **נטייל נשמה.** הבא למקדש
טמא בדרת שגא' (במדבר יט) ונכרתה
כי את מקדש ה' טמא: אף קדש
דבר שיש בו נטייל נשמה. דהיינו

אכילה צטומאה שהוא גבי קדש בדרת
ואוכל תרומה צטומאה צמיחה דכתיב
(ויקרא כג) ומתו בו כי יחללוהו:
נגיעה באכילה. האסור לאכול אסור
ליגע: **מאן טמא משמרת לציאה**
פסולה אכלה. דקמי' ואס לא דעה
משעטנא פצוע דכא הרי אלו יאכלו
אע"ג דמנפיה ומשתמרת לציאתו:
מחלוקת שניה. בפרק הבא על
יצמתו (לעיל ט:.) אכלנה ל"ג גרושה
ומחלוקה לכהן הדיוט מן האירוסין לא
יאכלו בתרומה רבי אלעזר ורבי
שמעון מכשיירין: **נפצעו.** כמו פצע
(שמות כה) מכת חרב וסכין: **נמקו.**
מחמת מכה נמקו והוקטנו מאליהן:
ואפילו חסרו. כל שהוא: **בדרם.**
שורות ככרם הנטוע שורות: **פריים חמה ס"ד.** הא
סרים חמה בידי שמים (הוא) מחמת חולי והאי לאו חולי הוא:
בסרים חמה וכשר. דלא אסרה תורה אלא פצוע ודך וכרות:
וחרויה

ואיפוך אלא דכי היכי דגבי קדש החמיר צגאכילה הכי נמי גבי תרומה: **ברורות שפכה ב' שנברת הגיד.** מימה לר"י
דאמאי נקט פגיעה צגאכילה ובריתא בגיד הא אמרי' צגמרא פצוע צכולן דכא צכולן דכא וואמר ר"י דמשום דגיד
על ידי כריתת שופך צכלא כריתת מקלה נקט כרות שפכה צגיד: **ציקבא.** וה"ה אפילו אחת מהן:
שאיין ו' אלא ביצה אחת אינו אלא בסרים חמה ובשר. מימה דהא אמר מר כל שנפצעו ציניו ואפילו אחת מהן וליכא למימר
דהכא ציני שפכה דלס כן אפילו שניה נמי כלאמרינן צסמוך גבי פצוע דכר ציני שמים ומסורת הוא הדין כרות
ועוד דציני אדם נמי הא חזין אדם צני אדם שכורמין מהן צינה אחת ומולדין ולא מסמכר לומר אלא וואמר על צניהם מאין הם
דודאי ר' ר' אלעזר לא אית לה שגמרא משום שכבר אכלה כמו לרבי יוחנן אית ליה דשכבר אכלה מהי דיון שאלה ביהתר קודם שנפצע אכילה ור' אלעזר ככר ואפילו לר"מ אכלה ור' אלעזר סבר
לגבי (אכילה) כולי האי לא אמרינן שיעיל שכבר אכלה אלא כ"ל שפיר שיעיל לשויה כמו י' לו להאכיל במקום אחר והשתא ניהא דקאמר לעיל שאני הם שכבר אכלה והי כמו י' להאכיל במקום אחר (א):

הערל פרק שמיני יבמות

עה.

והכתיב בכל קדש לא תגע דרבות את התרומה. אע"ג צגנות
מגע תרומה נינהו האי לא תגע באכילה איירי כלאמר
צסמוך דלא תגע אזהרה לאוכל ומימה דלמה לי קרא הא אזהרה
דתרומה נפקא לן מאיש איש מורע אהרן ומימה למימר דאצטרך

למכתב נמי גבי יולדת משום דהותרה
מכללה כלאמר צסמוך אכל קשה
דך דרשא לא אחיא לא כריש לקיש
ולא כרבי יוחנן דצברק כל הפסולין
(וצחים לג:) (וספ) דריש ר"ל לא תגע
אזהרה לטומא שאכל את הקדש
ומדאפקי' צלשון נגיעה מפיק אזהרה
לנוגע בקדש ומרצויא דכלל אזהרה
לאוכל לפני זריקה ולאזהרה לאוכל
תרומה לא מוקי לה כלל אלא מפיק
לה מאיש איש ור' יוחנן מוקי לא תגע
אזהרה לנוגע בתרומה אכל לאוכל
לא מוקי ומירץ ה"ר אפרים דהכא
דמוקי לה אזהרה לאוכל תרומה היינו
למאן דמוקי קרא דאיש איש מורע
אהרן צוצ צעל שלש ראיות ועד אשר
יטהר עד דמייתי כפרה ולקדש כלאמר

צסמוך וא"כ אזהרה לאוכל תרומה
לא נפקא אלא מהכא ואע"ג דהכא
פרין למאן דמוקי קרא דאיש איש מורע
בעל שמי ראיות מ"מ פרין שפיר
דהא איכא מאן דמוקי לה בתרומה
אע"ג דגירות ושפחה לאו צנות מיכל
תרומה נינהו ואע"ג דבקדשים מלרין
תרי קראי חד צוצ וחד ציולדת גבי
תרומה לא צריך כיון דכבר חזין
דבאכילת קדש זו ויולדת שוין ועיולי'
דתרומה דלא תליא בכפרה לא צעיי
תרי קראי לזו ויולדת אלא דוקא
לקדש שצריך להמתין אכפרה:

דאי מעד אשר יטהר לא ידענא
במאי. אי יטהר צצבילה לתורה אי
בהערב שמש כתב רחמנא וצא השמש
וטהר צמר כי אס רחץ צצרו במים
לאורויה דעד אשר יטהר דלעיל
צצבילה והערב שמש קאמר ואי כתב
רחמנא עד מלאת דהיינו נמי הערב
שמש ה"ה צכלא צבילה קאמר דצבולה
פרשתא לא כתיב חסם צבילה כתב
רחמנא עד אשר יטהר דמשמע צבילה
כדמפרשי קראי צתריה ואי כתב
רחמנא וצא השמש ולא כתב עד
מלאת הוה אמינא ה"מ דלאו בר
כפרה וליכא למימר נמי דלכתוב וצא
השמש ועד מלאת דעד אשר יטהר
איצטרך לאזהרה לטבול יום דלאו
בר כפרה ואי כתב רחמנא עד אשר
יטהר ועד מלאת ולא כתב וצא השמש
הוה אמינא דעד אשר יטהר צצבילה
לחודה צמיד דלאו בר כפרה וצא רחמנא
שמש צמיד דבר כפרה כתב רחמנא
וצא השמש א"ג וצא השמש וטהר
איצטרך לטהר יומא כדאימא צריש
צרכות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

דמעיירא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ'
אלו הן הלוקין (מכות דף יד:) משמע דך צרייתא דמקומינן
הכא לנגיעת תרומה דצקדש מיירי דמייתי מינה צציתא לרש
לקיש דמוקי האי קרא דכלל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה
דקדש וגראה לר"י דה"ג צקדשים מיתוקמא ואחא לשנויי דלא נימא
צצרות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

דמעיירא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ'
אלו הן הלוקין (מכות דף יד:) משמע דך צרייתא דמקומינן
הכא לנגיעת תרומה דצקדש מיירי דמייתי מינה צציתא לרש
לקיש דמוקי האי קרא דכלל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה
דקדש וגראה לר"י דה"ג צקדשים מיתוקמא ואחא לשנויי דלא נימא
צצרות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

דמעיירא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ'
אלו הן הלוקין (מכות דף יד:) משמע דך צרייתא דמקומינן
הכא לנגיעת תרומה דצקדש מיירי דמייתי מינה צציתא לרש
לקיש דמוקי האי קרא דכלל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה
דקדש וגראה לר"י דה"ג צקדשים מיתוקמא ואחא לשנויי דלא נימא
צצרות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

דמעיירא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ'
אלו הן הלוקין (מכות דף יד:) משמע דך צרייתא דמקומינן
הכא לנגיעת תרומה דצקדש מיירי דמייתי מינה צציתא לרש
לקיש דמוקי האי קרא דכלל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה
דקדש וגראה לר"י דה"ג צקדשים מיתוקמא ואחא לשנויי דלא נימא
צצרות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

דמעיירא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ'
אלו הן הלוקין (מכות דף יד:) משמע דך צרייתא דמקומינן
הכא לנגיעת תרומה דצקדש מיירי דמייתי מינה צציתא לרש
לקיש דמוקי האי קרא דכלל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה
דקדש וגראה לר"י דה"ג צקדשים מיתוקמא ואחא לשנויי דלא נימא
צצרות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

דמעיירא צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר למה לי ועוד דצפ'
אלו הן הלוקין (מכות דף יד:) משמע דך צרייתא דמקומינן
הכא לנגיעת תרומה דצקדש מיירי דמייתי מינה צציתא לרש
לקיש דמוקי האי קרא דכלל קדש לא תגע לאכילה דקדש ונגיעה
דקדש וגראה לר"י דה"ג צקדשים מיתוקמא ואחא לשנויי דלא נימא
צצרות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן

עין משפט נר מצוה

סג א מיי פ"ה מהל'
מטמאי מוכב ומושב
הלכה ד:
סג ב מיי פ"ה מהלכות
אבות הטומאה הל'
א והלכה ג:
סג ד מיי פ"ח מהל'
איסורי ביאה הל' ו'
סמג לאחין ק' טוש"ע
אה"ע סימן ה סעיף ז:

תוספות ישנים

והא כתיב בכל קדש לא
תגע לרבות את התרומה
דאיהי אולת בתרומה.
פרין דבאכילה מיירי
מדפרין תלמודא הכא
מייה דאי צנגיעה לא הוה
פרין תלמודא מינה שפיר
גירות ושפחה אין קפידא
צנגיעתם אלא דאי סבר
רבה דבאכילה מיירי. וגם
נגיעה מפיק תלמודא לקמן
מהכא מדאפקי' צלשון
נגיעה וקשה דא"כ לא סבר
רבה לא כר יוחנן ולא כריש
לקיש דרבי יוחנן מוקי להאי
קרא לנגיעת תרומה
ולאכילת קדש וגריש לקיש
אצטרך קרא לאוכל צבר
קדש ולנגיעתו ואומר ה"ר
אפרים דסבר שפיר כריש
לקיש דמוקי קרא לאוכל
אול בתרומה ופך לר' יוחנן
טבל לומר כן דזוקא. ועוד
מירץ דהא משמע חסם
התוספות אכילה דתרומה
מבקדשים לא יאכל עד
שיטהר (ויקרא כד כ) וא"כ
י"ל דטבולת דההיא הוה
מירץ צוצ צעל שמי ראיות
הכתוב מדבר ור"ל עד
שיטהר עד שיערב שמשו.
ומיירי בתרומה וצכל קדש
לא תגע (ויקרא יג ד)
לאכילת קדשים אכל טבול
שלא אחא מירץ צוצ צעל
כתיב אחר הכתוב מדבר
ומאי עד אשר יטהר עד
אשר יביא צפרתו. וא"כ
מיירי קרא (דצקדשים לא
יאכל) בקדשים אכל לא
בתרומה וצכל קדש לא תגע
לרבות את התרומה ואע"ג
דהכא איירינן תנא דבי רבי
ישמעאל דלאר צוצ צעל
למימר מלי מלי קמי שפיר
למירץ צוצ צעל ג' ראיות נמי
צ"ל כן דתקשי לדדיה א'
כפרה וליכא למימר נמי דלכתוב וצא
השמש ועד מלאת דעד אשר יטהר
איצטרך לאזהרה לטבול יום דלאו
בר כפרה ואי כתב רחמנא עד אשר
יטהר ועד מלאת ולא כתב וצא השמש
הוה אמינא דעד אשר יטהר צצבילה
לחודה צמיד דלאו בר כפרה וצא רחמנא
שמש צמיד דבר כפרה כתב רחמנא
וצא השמש א"ג וצא השמש וטהר
איצטרך לטהר יומא כדאימא צריש
צרכות (דף ג:.) **נגיעה** דתרומה
מהכא נפקא. מימה לר"י כיון
דמהכא נפקא אס כן תקשה לן